

LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN
Avdelning 5
Rotel 558

DOM
2006-03-16
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
26047-04

KLAGANDE

Britt Gisselberg, 590913-1087
Rävsta
186 91 VALLENTUNA

Ombud

Advokat Thomas Johanson
Legare Advokatbyrå AB
Box 19080
104 32 STOCKHOLM

MOTPART

Försäkringskassan
105 11 STOCKHOLM

ÖVERKLAGAT BESLUT

Stockholms läns allmänna försäkringskassas beslut 2004-11-30,
se bilaga 1

SAKEN

Ersättning för sjukvårdskostnader i annat EU-land

YRKANDEN M.M.

Britt Gisselberg yrkar att hon skall beviljas ersättning för kostnader för översättning om 1 875 kr, för kostnader för resor till Tyskland för sig själv och ledsagare om 17 040 kr, för kostnader för resor inom Tyskland om 415,60 Euro samt kostnader för övernattningar i Tyskland om 755,45 Euro. Hon anför i huvudsak följande.

Ersättning för kostnader för översättning

För att Försäkringskassan skulle kunna ta ställning till hennes ersättningsanspråk var kassan tvungen att ha tillgång till dr. Montazems operationsberättelse. Då den var skriven på tyska lämnade hon in den för översättning. För att sjukvård i annan medlemsstat skall kunna tillgodogöras måste man få utlåtanden,

---

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 17106 104 62 Stockholm	Krumakargatan 19	08-720 90 00 E-post: lansrattenistockholm@dom.se	08-720 93 00	måndag – fredag 09:00-15:00

journaler, operationsberättelser o.dyl. i samband med utlandsvården översatta till svenska. Översättningen skall anses utgöra en del av själva vården. Den försäkrade kan inte utnyttja den erbjudna vården i annan medlemsstat i samma utsträckning som den i Sverige, såvida han eller hon inte kan tillgodoräkna sig det som har dokumenterats angående vården.

Resekostnaderna och övernattningskostnaderna

I svensk nationell lagstiftning saknas reglering av möjligheterna till vård i någon annan av EU:s medlemsstater och ersättning för kostnader för sådan vård. De enda i Sverige gällande reglerna är gemenskapsrätten, främst den direkt tillämpliga förordningen (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971. Dock har Regeringsrätten i ett avgörande den 30 januari 2004 i mål 5595/99 även funnit att en enskild försäkrad kan grunda sina krav på ersättning för kostnader direkt på artikel 49 och 50 i EG-fördraget. Detta rättsfall gäller enbart vårdkostnaderna. Samma princip torde dock vara tillämplig för "kringkostnader" i samband med vården; dvs. de kostnader som det allmänna skulle ha ersatt ifall vården hade lämnats i Sverige skall ersättas i samma omfattning även då vården lämnas i annan medlemsstat. Artikel 49 i EG-fördraget förbjuder (inom ramen för bestämmelserna i kapitlet) inskränkningar i friheten att tillhandahålla tjänster inom gemenskapen beträffande medborgare i en medlemsstat som har etablerat sig i en annan stat inom gemenskapen än mottagaren av tjänsten. Artikel 50 definierar "tjänster". Reglerna är allmänt hållna och gör ingen skillnad mellan olika typer av tjänster eller begränsar förbudet mot inskränkningar på något sätt. Den fria rörligheten hindras ifall "kringkostnaderna" ersätts i högre omfattning om vården ges i Sverige än om den ges i Tyskland. För att förbudet mot inskränkningar skall vara effektivt får inte hinder ställas upp som i teorin avser annat än den aktuella tjänsten, men som i praktiken kraftigt försvårar för den enskilde att ta del av tjänsten och därmed snedvrider konkurrensen. Om kostnader för resor och logi ersätts i större omfattning vid vård inom landet än vid vård i annan medlemsstat blir den försäkrades rätt till vård utanför Sverige chimär. I praktiken hindras den försäkrade från att söka sådan vård. Hennes kostnader i samband med undersökning och operation i Tyskland skall ersättas

i samma omfattning som om hon hade erhållit motsvarande vård i Sverige och haft samma kostnader.

Försäkringskassan vidhåller sitt beslut.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Av artikel 49 EG-fördraget (Fördraget om upprättandet av Europeiska Gemenskapen) följer att inskränkningar i friheten att tillhandahålla tjänster inom gemenskapen skall förbjudas beträffande medborgare i medlemsstater som har etablerat sig i en annan stat inom gemenskapen än mottagaren av tjänsten.

Av artikel 50 EG-fördraget framgår att som "tjänster" i detta fördrags mening skall anses prestationer som normalt utförs mot ersättning, i den utsträckning de inte faller under bestämmelserna om fri rörlighet för varor, kapital och personer. Med tjänster skall särskilt avses verksamhet

- a) av industriell natur,
- b) av kommersiell natur,
- c) inom hantverk,
- d) inom fria yrken.

Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna om etableringsrätt får den som tillhandahåller en tjänst tillfälligt utöva sin verksamhet i det land där tjänsten tillhandahålls på samma villkor som landet uppställer för sina egna medborgare.

I dom den 18 mars 2004, rättsfallet C-8/02 Ludwig Leichle mot Bundesanstalt für Arbeit, fann EG-domstolen att artiklarna 49 EG och 50 EG skall tolkas på så sätt att de utgör hinder för nationella bestämmelser av vilka följer att kostnader för logi, kost, resa och läkarens slutrapport som har uppkommit på grund av behandling som har genomförts i en annan medlemsstat inte ersätts om den berörda personen inte har väntat med att genomföra den aktuella behandlingen tills det domstolsförfarande som har inletts till följd av ett beslut att avslå ansökan om förhandsgodkännande av att kostnaderna är bidragsberättigande har avslutats. Målet rörde behandling på en kurort.

I domen framhåller EG-domstolen att resekostnaderna (och kurortsavgiften) visserligen inte utgör vårdkostnader men att de är oskiljaktigt förbundna med själva behandlingen på så sätt att denna med nödvändighet förutsätter att patienten reser till och vistas på (kur)orten.

Av artikel 4 p. 1 i Rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 (om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen) framgår att förordningen gäller

lagstiftning om social trygghet, bl.a. förmåner vid sjukdom och invaliditet, även sådana som är avsedda att bevara eller förbättra förvärvsförmågan.

Enligt artikel 4.4 täcker förordningen inte social eller medicinsk hjälp.

Regler om ledsagarservice återfinns i 9 § lagen (1993:337) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Förmånerna handhas av kommunerna och gäller resp. kommuns invånare. En individuell prövning av rätt till förmånen görs i varje enskilt fall. Sådana förmåner omfattas enligt Sveriges uppfattning inte av förordning 1408/71 (jfr SOU 1993:115 Social trygghet och EES, s. 310 f). Den berättigade kan visserligen sägas ha en rättsligt definierad ställning, men denna är mycket allmänt given och omständigheterna i det enskilda fallet spelar stor roll vid bedömningen av rätten till förmån. Förmånerna är till sin natur sådana att de svårligen låter sig inordnas under begreppet social trygghet. Inte heller kan sägas att förmånerna särskilt är avsedda att bevara eller förbättra förvärvsförmågan. Inslaget av ren omsorg är betydande. Enligt svensk nationell rätt torde, enligt utredningen, stå alldeles klart att förmånerna inte är att hänföra till hälso- och sjukvården utan till socialtjänsten.

I dom den 15 mars 2001, mål C-85/99 Vincent Offermanns och Esther Offermanns, mot Oberster Gerichtshof, Österrike, uttalade EG-domstolen i p. 28 att enligt fast rättspraxis kan en förmån anses vara en social trygghetsförmån endast om, för det första, mottagaren beviljas förmånen – utan någon skönsmässig bedömning i enskilda fall av personliga behov – på grundval av förhållanden som definierats i lag och, för det andra, förmånen hänföra sig till en av de situationer som uttryckligen anges i artikel 4.1 i förordning nr 1408/71.

Länsrättens bedömning

Såsom EG-domstolen funnit i rättsfallet C-8/02 omfattas kostnader en försäkrad haft för logi, kost och resa av artiklarna 49 och 50 i EG-fördraget. Britta Gisselberg har därför rätt till ersättning för dessa kostnader. Hennes överklagande i dessa delar skall således bifallas. Länsrätten överlämnar åt försäkringskassan att beräkna ersättningen.

Mot bakgrund bl.a. av vad EG-domstolen framhöll i mål C-85/99 finner länsrätten däremot att de kostnader Britta Gisselberg haft för ledsagare inte täcks av fördraget eller av Rådets förordning 1408/71.

Inte heller de kostnader Britta Gisselberg haft för översättning i Sverige av dr Montazems operationsberättelse täcks enligt länsrättens mening av nämnda bestämmelser. Hennes överklagande i dessa delar skall således avslås.

DOMSLUT

Länsrätten beviljar överklagandet i de delar det rör ersättning för kostnader för logi, kost och resa för Britt Gisselberg och visar målet åter till försäkringskassan för beräkning av ersättningen.

Länsrätten avslår överklagandet i de delar det rör ersättning för kostnader för ledsagare och översättning av dr Montazems operationsberättelse.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (Dv 3104/1a)

Laila Lagergren

lh

I domen har även deltagit tre nämndemän.

Omprövningsenheten
Irene Carlsson, 08-676 17 43

Beslut - KOPIA

Datum

2004-11-30

Personnr/diariennr 1 (2)

590913 1087

Legare Advokatbyrå AB
Advokat Thomas Johansson
Box 19080
104 32 STOCKHOLM

Omprövning av beslut om ersättning för sjukvårdskostnader i annat EU/EES-land

Beslut efter omprövning

Försäkringskassan ändrar beslutet endast på så sätt att ersättning för sjukvårdskostnader ska utges med 133 330 kronor, vilket medför en tilläggsutbetalning med 800 kronor. I övrigt vidhålls beslutet.

Försäkringskassans bedömning

Du har som ombud för Britt Gisselberg begärt omprövning av försäkringskassans beslut den 24 augusti 2004 att betala 132 530 SEK för hennes sjukvårdskostnader i Tyskland. Gisselberg yrkar att Länsrätten med ändring av försäkringskassans beslut, fastställer att försäkringskassan ska betala 133 330 kronor för sjukvårdskostnader, 1 875 kronor för översättningskostnader, 17 040 kronor för resekostnader till Tyskland, 415,60 € för lokala resor i Tyskland samt 755,45 € för övernattningar i Tyskland.

Enligt 20 kap 10 § lagen om allmän försäkring (AFL) skall beslut som fattats av tjänsteman i ärenden om försäkring enligt denna lag omprövas av försäkringskassan om det begärs av en enskild som beslutet angår och beslutet inte har meddelats enligt 20 kap 10a § AFL. Av 11 § AFL framgår att försäkringskassans beslut kan överklagas hos allmän förvaltningsdomstol först sedan det har omprövats enligt 10 §. En enskilds överklagande av ett sådant beslut innan beslutet har omprövats, skall anses som en begäran om omprövning.

Försäkringskassan finner att stöd inte finns i EG-fördragets artiklar 49 och 50 eller i Regeringsrättens avgöranden att ersätta Gisselberg för översättningskostnader, resekostnader till Tyskland, lokala resor i Tyskland samt övernattningar i Tyskland. Ersättning för sjukvårdskostnader ska utgå med 133 330 kronor. Beslutet ändras därför endast på så sätt att en tilläggsutbetalning kommer att göras med 800 kronor. I övrigt ändras inte beslutet.

Postadress
105 11 STOCKHOLM
E-post
Fk-hk.stockholm@fk01.sfa.se

Besöksadress
Klara Västra Kyrkogata 11
Internetadress
Www.forsakringskassan.se

Telefon
0771-524 080
Telefax
08-676 10 62

Postgiro
18 55 01-4
Org.nr
242000-0016

Omprövningsenheten
Irene Carlsson, 08-676 17 43

Bestämmelser som beslutet grundas på

Regeringsrätten har i dom, mål nr 5595-99, fastslagit att en i Sverige försäkrad person kan utnyttja sin rätt enligt EG-fördragets artiklar 49 och 50 att ta emot medicinska tjänster i annat medlemsland och begära ersättning för sina kostnader i Sverige.

STOCKHOLMS LÄNS ALLMÄNNA FÖRSÄKRINGSKASSA

Irene Carlsson

Du kan överklaga beslutet

Du kan överklaga detta beslut hos länsrätten.

Skriv ett brev till försäkringskassan om du vill överklaga beslutet. Ange vilket beslut du överklagar, hur du vill att beslutet ska ändras och vilka skäl du har för ändring av beslutet. Skriv också ditt namn, personnummer, adress och telefonnummer.

Du eller ditt ombud skriver sedan under överklagandet. Om ditt ombud har undertecknat, ska en fullmakt för ombudet skickas med.

Försäkringskassan måste få brevet inom **två månader** från den dag du har tagit del av beslutet. Försäkringskassan skickar sedan ditt överklagande till länsrätten.

Postadress
105 11 STOCKHOLM
E-post
Fk-hk.stockholm@fk01.sfa.se

Besöksadress
Klara Västra Kyrkogata 11
Internetadress
www.forsakringskassan.se

Telefon
0771-524 080
Telefax
08-676 20 05

Postgiro
18 55 01-4
Org.nr
242000-0016